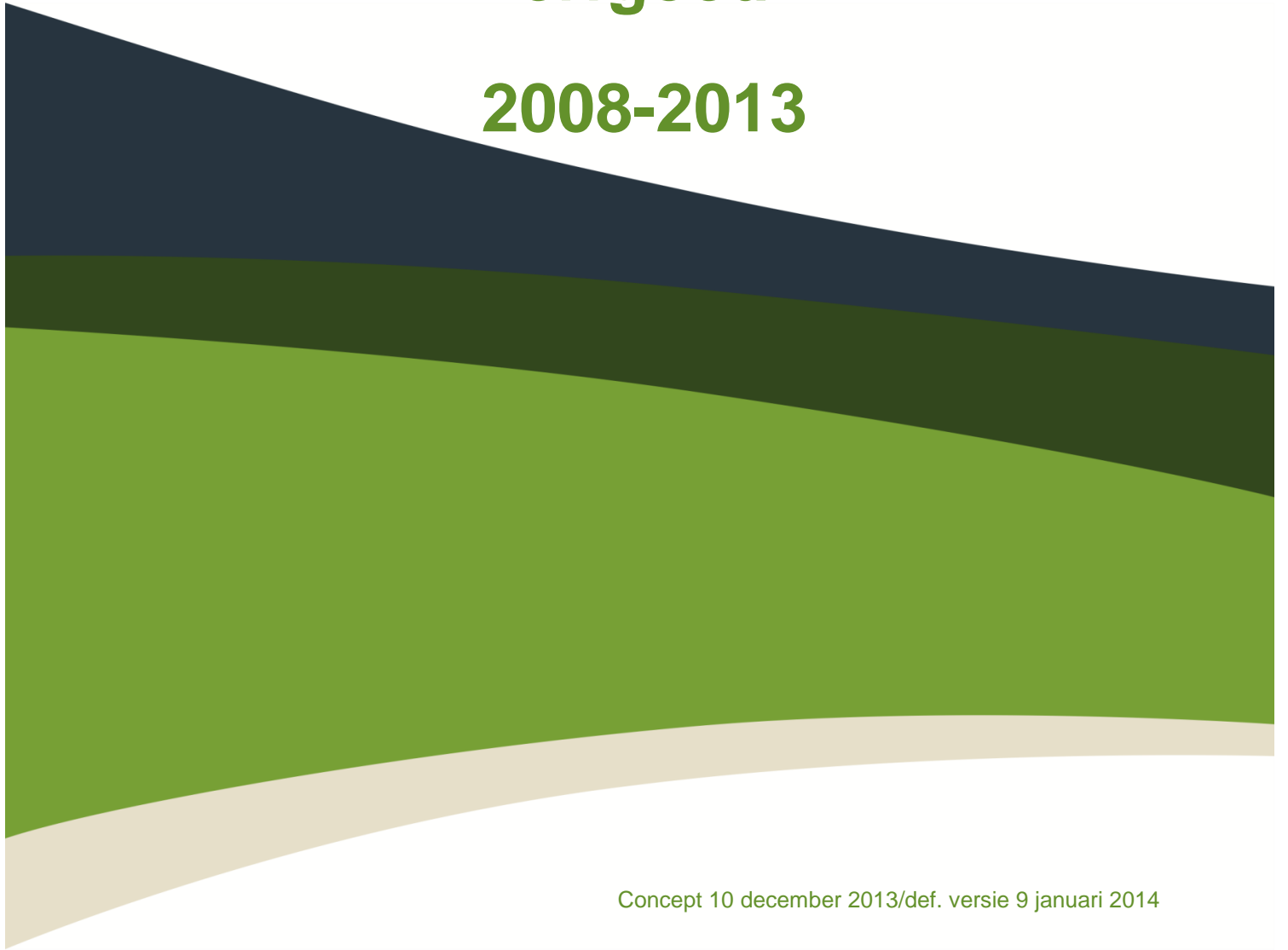

Evaluatie
Aanwijzingsbeleid gemeentelijk
erfgoed
2008-2013

Inhoudsopgave

1.	Gemeentelijke monumenten	pag. 3
1.1	Inleiding	3
1.2	Achtergrond en aanleiding	3
1.3	Het aanwijzingsproject voor gemeentelijke monumenten	3
1.4	Fase 1: het gemeentelijk inventarisatie project (GIP)	4
1.5	Fase 2a: De Quickscan	5
1.6	Fase 2b: Gemeentelijk Selectie project (GSP)	5
1.7	Fase 2c: Selectie en aanwijzingsprocedures Methode 2012	6
2.	Overige panden met hoge cultuurhistorische waarden	7
2.1	Bescherming via het paraplubestemmingsplan	7
2.2	Actualisatie GIP-lijst	7
2.3	Stand van zaken per 1 oktober 2013	7
3.	Stand van zaken	9
3.1	Het raadsprogramma 2013-2014	9
3.2	Evaluatie van de GIP- en GSP-lijsten	9
3.3	Aanloop naar erfgoedbeleid 2014	9

1. Gemeentelijke monumenten

1.1 Inleiding

Deze evaluatie van het aanwijzingsbeleid voor gemeentelijke monumenten geeft een overzicht van de verschillende stappen en fasen, die zijn doorlopen bij het Aanwijzingsproject voor gemeentelijke monumenten over de periode 2008-2013. Tevens wordt inzicht gegeven in welke resultaten dit project heeft opgeleverd. Het verzoek hiertoe komt voort uit Raadsprogramma 2013-2014. Deze evaluatie is tevens een hulpmiddel geweest bij de uitvoering van het verzoek van de raad dat op 8 juli 2013 is gedaan om de GIP-lijst tegen het licht te houden om te zien of sprake is van een evenwichtige lijst van geselecteerde objecten voor gemeentelijke monumentenlijst en beeldbepalende zaken. De evaluatie van de GIP-lijst en de geselecteerde objecten voor de gemeentelijke monumentenlijst/bestemmingsplan (GSP-lijst) is opgenomen als onderdeel van de algehele evaluatie, omdat deze als een afsluitend onderdeel van het project kan worden gezien. De evaluatie van het project en de lijsten is in nauw overleg met de Klankbordgroep (KBG) en de Commissie voor Welstand en Cultureel Erfgoed (WCE) tot stand gekomen. De KBG is vanaf het begin af aan bij het proces betrokken en de WCE in de huidige samenstelling voor een deel. De hoofdstukken 1 en 2 geven de stand van zaken weer per 1 oktober 2013 en zijn uitgangspunt geweest voor hoofdstuk 3, de evaluatie van de GIP- en GSP-lijsten.

1.2 Achtergrond en aanleiding

In 2007 heeft het Rijk het beschermd gezicht voor de landgoederenzone aangewezen, dat zich uitstrekt over de drie gemeenten Voorschoten, Wassenaar en Leidschendam-Voorburg. Ook was het aanwijzingsproject voor de Jongere Bouwkunst en Architectuur (1850-1940), evenals de Verfijningsoperatie voor de Historische buitenplaatsen in een afrondende fase. Hierdoor nam het aantal rijksmonumenten substantieel toe en zijn de meeste buitenplaatsen volgens de huidige inzichten meer uitputtend beschreven.¹ Dit vormde de aanleiding om het gemeentelijke aanwijzingsbeleid te hervatten, dat tijdelijk op een laag pitje was gezet. Resultaat van bovenstaande projecten van het Rijk was namelijk dat er in 2001 van de 24 gemeentelijke monumenten er 20 rijksmonument werden; er bleven 4 gemeentelijke monumenten over. Door enkele ad-hoc aanwijzingsprocedures stonden er begin 2009 21 monumenten op de gemeentelijke monumentenlijst.

1.3 Het Aanwijzingsproject voor gemeentelijke monumenten

Vervolgens heeft de raad besloten om in lijn met de landelijke trend in gemeenteland een project te starten voor het aanwijzen van gemeentelijke monumenten. Daartoe heeft zij maart 2008 een krediet € 255.000 beschikbaar gesteld om in een periode van 4 jaar een project uit te voeren, dat een inventarisatie bevatte en waarbij 150 gemeentelijke monumenten aangewezen konden worden.² Het projectplan ging in op de drie fasen waaruit een dergelijk project bestaat, nl. 1. Inventarisatie, 2. Selectie en 3. Aanwijzing. Het instrument om gemeentelijke monumenten aan te wijzen is de

¹ Het aantal rijksmonumenten bedraagt op dit moment 115. Daarvan zijn de meeste buitenplaatsen, zogenaamde complex historische buitenplaatsen. Daarbij geldt dat een complex bestaat uit meerdere onderdelen (hoofd-, bijgebouwen, tuinornamenten, parkaanleg). De Horsten bestaat als hoofcomplex zelf uit 3 complexen (Raaphorst, Eikenhorst, Ter Horst). In totaal telt de Rijkslijst 410 complexonderdelen.

² In de begroting was € 30.000 gereserveerd voor de inventarisatie. Met het resterende bedrag van € 225.000 was budget beschikbaar om 150 gemeentelijke monumenten aan te wijzen. (beschrijving, proces/secretariaat, communicatie).

Erfgoedverordening gemeente Wassenaar, die in 2010 voor het laatst is herzien. In de toelichting op de verordening worden de criteria toegelicht op basis waarvan de aanwijzing van gemeentelijke monumenten plaatsvindt. Voor de procedure zijn zowel de Erfgoedverordening als de Algemene wet bestuursrecht van toepassing. Besloten is het Aanwijzingsproject met een interne projectleider uit te voeren, voor de duur van het project ondersteund door een projectsecretaris. Deze was onder meer verantwoordelijk voor het archiefonderzoek, de administratie en het voeren van de procedures. Voor het veldonderzoek, het adviseren bij de inventarisatie en selectie, evenals voor het opstellen van de redengevende omschrijvingen is een extern bureau aangetrokken.

1.4 Fase 1: Het gemeentelijk inventarisatie project (GIP)

De eerste fase, die bekend staat als het GIP-project (Gemeentelijk Inventarisatie Project), is in het voorjaar van 2009 afgerond. April 2009 heeft het college het Rapport Baden in Weelde vastgesteld, dat naast de inventarisatie van objecten met cultuurhistorische waarde, ook een toelichting op de totstandkoming van de lijst bevat. Tevens zijn hierin de criteria uit de Erfgoedverordening nader uitgewerkt op basis waarvan de selectie voor de gemeentelijke monumenten zou plaatsnemen. Vervolgens zijn 18 mei 2009 tijdens een thema-avond de resultaten van het GIP-project aan de raad gepresenteerd.

Er is bij de inventarisatie gekozen voor een vergelijkbare opzet als bij het Rijk. Daarbij is veldonderzoek en beknopt literatuuronderzoek uitgevoerd, waarbij het MIP-rapport (Monumenten Inventarisatie Project) van het Rijk uit 1991-1993 als uitgangspunt diende. Dat betekende verder dat er geen uitgebreid onderzoek is gedaan naar het militair erfgoed uit de periode na 1940 en niet naar de tuinen en parken, omdat hiervoor aanvullend onderzoek noodzakelijk zou zijn.³ Verschil met het rijksonderzoek is dat dat zich specifiek richtte op de periode 1850-1940, aangezien sinds 1961 (eerste monumentenwet) het Rijk al monumenten had aangewezen uit de periode vóór 1850. In Wassenaar was nog nooit systematisch onderzoek gedaan naar al het gebouwde erfgoed en bestond er geen overzicht van de periode vóór 1850. Omdat het Rijk zich inmiddels ook richt op de periode 1945 - 1965 (Wederopbouwperiode), is deze periode in Wassenaar er ook bij betrokken. Het Wassenaarse onderzoek richtte zich dan ook op de gehele periode tot 1965.

Op het gebied van burgerparticipatie is een enquête gehouden onder buurtverenigingen. Bovendien is in oktober 2008 een Klankbordgroep (KBG) opgericht, waar vertegenwoordigers van buurtverenigingen en historische verenigingen betrokken zijn. Zij hebben input geleverd voor de GIP-lijst. Na vaststelling van de GIP-lijst door het college zijn alle eigenaren van wie het object op de lijst voorkomt op de GIP-lijst, schriftelijk geïnformeerd.⁴ Het gaat daarbij om circa 800 objecten of complexen (meer dan 1000 adressen).

³ Het project en dus ook de inventarisatie richtte zich op objecten en nadrukkelijk niet op structuren. Landelijk gezien is na 2008 met de ontwikkeling van het Momo-beleid (Modernisering monumentenzorg) meer aandacht voor (groen)structuren gekomen.

⁴ Daarbij is steeds gewezen op het feit dat het hier een inventarisatie betreft. Het is een werklijst. Aan het voorkomen op deze lijst zit verder geen rechtsgevolg vast. De lijst heeft dan ook geen juridische status. Van 1-1-2008 tot 1-11-2010 was voor deze panden wel het interimbeleid van toepassing en werd bij sloopaanvragen nader onderzoek gedaan naar de monumentwaardigheid van de panden.

1.5 Fase 2a: De Quick Scan

Om een indruk te krijgen van de hoogte van de cultuurhistorische waarde van de objecten en een schatting te kunnen maken van het potentiële aantal gemeentelijke monumenten is vervolgens een quick scan uitgevoerd. Daarbij is gewerkt met een schaal van 1 t/m 5. Daarvoor zijn ambtelijk in overleg met de WCE en KGB criteria gehanteerd, die afgeleid zijn van Rapport Baden in Weelde. Omdat het om een quick scan ging, heeft in deze fase nog geen nader (veld)onderzoek plaatsgevonden naar bv. het interieur en heeft ook geen nader literatuur- of archiefonderzoek plaatsgevonden. Het resultaat was ca. 170 objecten/complexen met een score van 2 (cultuurhistorische waarde), ca. 190 score 3 (beeldbepalende zaak), ca. 330 score 4 (potentieel gemeentelijk monument) en ca. 110 objecten waarvoor zonder 'nader onderzoek' geen nader oordeel gegeven kon worden.⁵ De score 5 had betrekking op ca. 10 objecten met zeer hoge cultuurhistorische waarde, die reeds bij een aanwijzingsprocedure (rijk of gemeente) betrokken waren.

1.6 Fase 2b Gemeentelijk Selectieproject

Pilot: het centrum, Oostdorp en de Kieviet

Als pilot is na de zomer van 2009 gestart met nader onderzoek voor het dorpscentrum. Gestart is daarbij met een informatiebijeenkomst voor belangstellenden op 17 november 2009. Vervolgens zijn 25 objecten nader onderzocht en heeft veld-, archief- en bronnenonderzoek plaatsgevonden. Dit heeft voorjaar 2010 geresulteerd in het advies om 17 gemeentelijke monumenten in het dorpscentrum een beschermde status te geven. Parallel hieraan heeft op verzoek van de Wassenaarse bouwstichting tevens onderzoek plaatsgevonden naar de cultuurhistorische waarden van de wijk Oostdorp. Het ging hier om een ad-hoc verzoek, dat formeel buiten het project viel. Er heeft een aparte opdrachtformulering plaatsgevonden, waarbij niet alleen de objecten zijn onderzocht, maar ook gekeken is naar de ruimtelijke samenhang van de wijk; in lijn met het toen nog in ontwikkeling zijnde Momo-beleid. Dit heeft geleid tot de voordracht om een vijftal woningbouwcomplexen te beschermen, evenals het schoolgebouw (O&O-gebouw). Het rapport is tevens benut voor de herziening van het bestemmingsplan Oostdorp en Hoge Klei.

Een tweede pilot richtte zich op de selectie van gemeentelijke monumenten in de villawijk De Kieviet. Het onderzoek hiernaar is in het najaar van 2010 gestaakt. Het advies om 17 objecten in het centrum en 5 in Oostdorp aan te wijzen als gemeentelijk monument is in het voorjaar 2011 overgenomen door het college.

Herijking gemeentelijk erfgoedbeleid

In de periode september 2010 tot september 2012 heeft herijking van het gemeentelijk beleid plaatsgevonden. Uitgangspunt daarbij was het Coalitieakkoord 2010-2014 waarin als doel werd gesteld dat het proces om tot aanwijzing te komen zou worden herzien, het Rijksbeschermd gezicht zou worden afgeschaft en er maximaal 100 gemeentelijke monumenten zouden worden aangewezen.

⁵ Score 1 waren de objecten met lage cultuurhistorische waarde en zijn niet in op de GIP-lijst opgenomen.

In 2011 is door het externe bureau in samenwerking met de Commissie WCE onderzocht op welke wijze tot een resultaat gekomen kon worden dat aan de doelstellingen van het college voldeed. Dit leverde voor het college geen bevredigend resultaat op. In 2012 is aan de hand van de randvoorwaarden van het college opnieuw een werkwijze voorgesteld om te komen tot de selectie van de Top-100. Voor het halen van de doelstellingen uit het coalitieakkoord zijn de criteria aangescherpt en opgenomen in de herijkingsnota in bijlage 6 met als titel 'Methode 2012: collectie Wassenaar', die september 2012 door de raad is vastgesteld. Hierbij is er voor gekozen alleen panden te selecteren met een score 3 of 4 uit de quick-scan. Een andere keuze was om militair erfgoed en de gedenkmonumenten buiten de selectie te houden, omdat er geen sprake was van sloopgevaar.

Adhoc-procedures

Sinds 2008 zijn enkele ad hoc aanwijzingsprocedures gevoerd. Het betrof onder meer het besluit om Huize Den Deijl aan te wijzen als gemeentelijk monument en Lange Kerkdam 117 als beeldbepalende zaak. Deze besluiten zijn september 2011 herroepen. Dat geldt ook voor de drie Horsten-boerderijen, waar afgezien is ze te beschermen als gemeentelijk monument en het besluit voor bescherming van Raaphorst 4 is ingetrokken. Het externe verzoek uit 2008 om de Wederopbouwcomplex van park met school en Kerk in de wijk Deijlroord te beschermen heeft geleid tot de aanwijzing van de Wethouder Huibregtse school in 2009 als beschermd gemeentelijk monument en van de Jozefkerk in oktober 2013. In juli 2013 is een verzoek gedaan door de Stichting Vleermuisbunker om het gelijknamig bunkercomplex aan het Wassenaarse Slag als gemeentelijk monument aan te wijzen. In december 2013 heeft het college hierover een positief besluit genomen.

1.7 Fase 2c: Selectie en aanwijzingsprocedures Methode 2012

Maart 2012 heeft het externe bureau de opdracht gekregen voor het opstellen van circa 77 redengevende omschrijvingen met als doelstelling om samen met de reeds in 2011 aangewezen 23, het aantal van 100 beschermde monumenten te bereiken. Voor de selectie daarvan is vooronderzoek verricht door het externe bureau, waarna de Commissie WCE op basis van criteria 'Methode 2012' een preadvies voor de selectie heeft gegeven. Na het opstellen van de beschrijving en de vaststelling van het nieuwe beleid heeft WCE 5 november 2012 formeel advies uitgebracht over de selectie van 68 objecten. In oktober 2012 is deze lijst aan de KBG voorgelegd, die vervolgens ca. 5 objecten als aanvulling hebben ingebracht. Eind 2012 is de fase voor deze objecten gestart van de aanwijzingsprocedures. Op 10 december 2012 is de KBG akkoord gegaan met deze lijst. Tot slot heeft de WCE binnen het beschikbare budget tijdens een laatste bijeenkomst in juni 2013 de lijst aangevuld met nog eens 4 objecten. Uiteindelijk zijn in het kader van de 'Methode 2012' in totaal 82 objecten geselecteerd.⁶ De ad-hoc-procedures voor de Jozefkerk en de Vleermuisbunker zijn daarbij niet betrokken. Uiteindelijk zijn in de zomer van 2013 volgens de 'Methode 2012' in de zomer van 2013 43 beschikkingen afgegeven. Het laatste kwartaal van 2013 zijn 28 procedures gestart, waarvan er per 1 januari 2014 inmiddels 11 hebben geleid tot een aanwijzing. Er zijn nog 11 objecten waar de procedure nog moet worden gestart.

⁶ Verschillende type grenspalen zijn daar per type voor 1 geteld.

2. Overige panden met hoge en zeer hoge cultuurhistorische waarden

2.1 Bescherming via het paraplubestemmingsplan

In de Herijkingsnota is opgenomen dat de GIP-panden, die geen gemeentelijke monument zouden worden, worden beschermd via een op te stellen paraplubestemmingsplan cultuurhistorie.⁷ In juli 2012 heeft een extern bureau opdracht gekregen om ca. 530 panden van de GIP-lijst te beschrijven, die bij de quick-scan een score 3 (hoge waarde) of 4 (zeer hoge waarde) hadden gekregen en niet geselecteerd waren voor de bescherming als gemeentelijk monument. De waardering heeft plaatsgevonden op grond van het begrip beeldbepalende zaak uit de Erfgoedverordening en zal een nadere motivatie krijgen in de plantoelichting van het paraplubestemmingsplan en het Plan van aanpak uitvoering erfgoedbeleid 2014.

Vooruitlopend op dit op te stellen paraplubestemmingsplan, dat de naam Cultuurhistorie objecten en archeologie heeft gekregen, is 8 juli 2013 een voorbereidingsbesluit genomen voor de objecten, die op de GIP-lijst met een 3 of 4 zijn opgenomen, met uitzondering van de panden, waarvoor is besloten ze niet te beschermen als gemeentelijk monument, dan wel toezeggingen zijn gedaan door het college dat ze gesloopt mochten worden (Horstenboerderijen, Katwijkseweg). Doelstelling van het voorbereidingsbesluit is, in afwachting van de vaststelling van het paraplubestemmingsplan om ongewenste sloop van cultuurhistorisch waardevolle panden te voorkomen. Opnieuw zijn alle eigenaren geïnformeerd over het voornemen te komen tot een paraplubestemmingsplan. Voor het plan van aanpak voor het paraplubestemmingsplan Cultuurhistorie objecten en archeologie wordt verwezen naar de startnotitie, zoals die 14 oktober 2013 door de raad is vastgesteld. Voor de stand van zaken rond het in concept opgestelde Paraplubestemmingsplan wordt verwezen naar de hierbij behorende Informatiebrief aan de raad van januari 2014.

2.2 Actualisering GIP-lijst

Ten behoeve van het voorbereidingsbesluit heeft het externe bureau 1 juli 2013 een geactualiseerde lijst aangeleverd van de GIP-lijst. Hierin is informatie verwerkt die door het aanvullende onderzoek van de achterliggende vier jaar beschikbaar is gekomen over onder meer sloop, datering, adressering enz. Het gaat daarbij nog steeds om een inventarisatielijst, bedoeld als werklijst voor de ontwikkeling van het erfgoedbeleid. De lijst is niet statisch: ten eerste is het onderzoek nog steeds gaande; ten tweede is de status van de panden/objecten niet statisch. Immers: het aanwijzingsproces voor de gemeentelijke monumenten is nog gaande en de panden zullen zich ook blijven ontwikkelen. Ook na voltooiing van het aanwijzingsproces zal de lijst onderhouden moeten worden, bijvoorbeeld in geval van sloop, verbouwing of adreswijziging.

2.3 Stand van zaken per 1 oktober 2013

De achterliggende jaren is de gemeentelijke monumentenlijst sterk aan verandering onderhevig geweest. Dat is begonnen met het overgaan van veel oude gemeentelijke monumenten naar de Rijkslijst. Vervolgens zijn door het zogenaamde interimbeleid, verzoeken van belanghebbenden, het aanwijzingsproject en de herijking hierop, objecten toegevoegd aan de lijst en er weer afgehaald. In

⁷ Herijkingsnota p.4.

het kader van het Aanwijzingsproject zijn er volgens de Methode 2012, 82 panden geselecteerd om aan te wijzen als gemeentelijke monument. Hiervan zijn er per 1 januari 2014 inmiddels 51 beschermd, 20 nog in procedure en moet er voor 11 nog de procedure worden opgestart. Worden daarbij de objecten van de reeds bestaande lijst en de ad-hoc-procedures opgeteld, dan zal de gemeentelijke monumentenlijst in 2014 naar verwachting uit circa 125 objecten bestaan.⁸

	Per 1-1-2013	Per 1-1-2014
Aantal gemeentelijke monumenten	43	95
Aantal in procedure	47	20
Nog te starten procedure	38	10

⁸ Daarbij moet wel rekening worden gehouden met bezwaar- en beroepsprocedures. Per 1-9-2013 is zijn bij de laatste tranche van 43 objecten, 16 zienswijzen ingediend waarvan er 5 bezwaar hebben ingediend tegen het besluit.

3. Stand van zaken

3.1 Het Raadsprogramma 2013-2014

Op 8 juli 2013 is zowel aan de raad als aan de KBG toegezegd door wethouder De Lange dat in aansluiting op het Raadsprogramma een 2013-2014 evaluatie van het aanwijzingsbeleid uit te voeren.⁹ Doel daarbij is na te gaan of er een evenwichtige lijst van gemeentelijke monumenten zal ontstaan, die een goede afspiegeling van het erfgoed in Wassenaar vormt en aansluit bij de doelstelling van het raadprogramma.¹⁰ Deze opdracht, evenals het feit dat de herziening plaatsvindt in samenspraak met de KBG, is ook zo opgenomen in de Startnotitie voor het Paraplubestemmingsplan, die 14 oktober 2013 door de raad is vastgesteld.

3.2. Evaluatie van de GIP- en GSP lijst

Proces en duiding van de opdracht

Om na te gaan of de selectie van cultuurhistorisch waardevolle zaken recht doet aan de cultuurhistorische kwaliteiten van Wassenaar, is het nodig niet alleen inzicht te hebben in de kwaliteiten, maar ook in de criteria op grond waarvan selectie heeft plaatsgevonden voor de bescherming als beeldbepalende zaak, dan wel als gemeentelijk monument.

Ter voorbereiding van dit onderzoek heeft de KBG een fietstocht georganiseerd voor de portefeuillehouder op 8 juli 2013 als kennismaking, maar ook om nader inzicht te krijgen in wat voor erfgoed een bijdrage levert aan de kwaliteit en de identiteit van Wassenaar. Er volgde een tweede fietstocht op 1 november 2013. Aan beide fietstochten hebben ook raadsleden en leden van de Commissie WCE deelgenomen. Daarnaast heeft tijdens een aantal bijeenkomsten de evaluatie plaatsgevonden door de KBG en de WCE, zoals beschreven in de hoofdstukken 1 en 2. De algemene conclusie was dat de lijst onvoldoende representatief was. Zo ontbraken bepaalde categorieën, zoals het militair erfgoed, de badcultuur en de gedenkm monumenten. Ook was geen sprake van een evenwichtige en representatieve spreiding. Bovendien is in de achterliggende periode aanvullende kennis opgedaan over de cultuurhistorie van de verschillende wijken, architecten, objecten e.d. De restrictie van aantallen was daarbij een te beperkende factor en heeft er toe geleid dat bepaalde categorieën niet dan wel niet voldoende aan bod zijn gekomen.

3.3. Aanloop naar de uitvoering van het Erfgoedbeleid 2014

Deze analyse heeft geleid tot een Plan van aanpak, die gericht is op een langetermijnvisie als het gaat om het benoemen en zorgvuldig omgaan met de cultuurhistorische waarden in Wassenaar. Dit plan van aanpak voor de bescherming van gemeentelijke monumenten en beeldbepalende panden is door de commissie WCE van een positief advies voorzien (27 november 2013). Onderdeel van deze notitie, die januari 2014 wordt vastgesteld door het college, is een historische motivatie. Deze

⁹ Zie ook startnotitie Paraplubestemmingsplan.

¹⁰ Uit het Raadsprogramma 2013-2014: "Met het monumentenbeleid streven we een bestendig compromis na tussen het dorpse karakter van Wassenaar en ruimte voor ontwikkeling. Of een object een gemeentelijk monument wordt, beoordelen we aan de hand van vastgestelde criteria. Op voorhand kan geen minimaal of maximaal aantal gemeentelijke monumenten worden bepaald. We handhaven de commissie Welstand en Cultureel Erfgoed (WCE) en de klankbordgroep Monumenten".

motivatie bevat een algemene toelichting wat de kernkwaliteiten zijn en hoe Wassenaar zich ontwikkeld heeft, tot was zij is. De motivatie is gebaseerd op samen met de KBG en de WCE geformuleerde thema's (agrarisch, buitenplaatsen, villa's, bad- en sportcultuur, historisch dorpscentrum met woon- en winkelcultuur, typerende architectuur voor de wijk). Zij zal benut worden voor de plantoelichting van het paraplubestemmingsplan om uit te leggen waarom en hoe tot de selectie is gekomen.

Er heeft in de periode oktober-november 2013 onderzoek en overleg plaatsgevonden waarna een aanvullende lijst samengesteld is met ca. 90 beeldbepalende zaken. Daarvan heeft de KBG op 9 december 2013 aan de portefeuillehouder voorgesteld deze panden te beschermen via het paraplubestemmingsplan Naast de reeds beschreven 500 objecten/complexen, is besloten nu 11 panden aan de aanvullende onderzoekslijst mee te nemen in het voorontwerp van het paraplubestemmingsplan. De overige objecten zullen fasegewijs worden meegenomen bij de reguliere herziening van de bestemmingsplannen.

Daarnaast is een onderzoekslijst opgesteld voor potentiële gemeentelijke monumenten, die vanaf begin 2014 nader onderzocht gaat worden om te bezien of ze in het kader van het in januari 2014 vastgestelde beleid in aanmerking komen voor de status van gemeentelijk monument. Het gaat hierbij om objecten met zeer hoge cultuurhistorische waarden, die in kader van de herijkingsnota reeds in aanmerking kwamen voor opname in het paraplubestemmingsplan.

Met de uitvoering van het plan van aanpak zal een evenwichtige lijst ontstaan en zal worden voldaan aan de opdracht van de raad van 8 juli 2013.